

BIOLOGISCHE ZUIVEL VAN GEITEN

Koos de Vlieger, Hubert Sengers en Jakob Jager

De productie van biologische zuivelproducten van geiten is relatief nieuw. Het gaat hierbij vooral om kaas. Daarnaast wordt in beperkte hoeveelheden yoghurt en melk geproduceerd. De afzet daarvan is beperkt tot personen die allergisch zijn voor koemelk en groeit nauwelijks. Het merendeel van de biologische geitenmelk wordt verwerkt tot 'Gouda-achtige' kazen, zachte kazen en schimmelkazen. Het gaat dus om speciale kazen, die niet zozeer als boterhambeleg dienen, maar op andere momenten worden gegeten, vaak verwerkt in gerechten.

De kaas wordt gemaakt door de geitenhouders zelf of in een zuivelfabriek. De afzet van de fabrieksmatig geproduceerde kazen loopt vooral via natuurvoedingswinkels en boerenmarkten. Dit marktsegment groeit in beperkte mate, vooral bij de modernere natuurvoedingswinkels. Afzet via de grootwinkelbedrijven is er nauwelijks. De redenen hiervoor zijn dat het gaat om een beperkte nichemarkt binnen een andere nichemarkt en het sterk seizoensmatige karakter van productie en aanbod.

De geitenhouders die de kaas zelf bereiden (boerderijzuivelbereiders) verkopen deze vooral op boerenmarkten en aan detaillisten. De groei van de afzet via boerderijwinkels en boerenmarkten is eveneens beperkt. Groeimogelijkheden zijn er wel bij levering het hele jaar rond (momenteel valt de levering stil in de wintermaanden) aan Duitse natuurvoedingswinkels in de steden. Terwijl Oostenrijk de markt voorlopig verstoort met de levering van zomermelk, zijn er groeikansen vooral door de productie en verwerking van meer wintermelk.

Ketensamenwerking

Voor een eventuele verdere (evenwichtige) groei van de biologische geitenhouderij is samenwerken met partijen in de keten belangrijk. In dit kader is inzicht in kostprijzen en marges onmisbaar.

Uit een enquête blijkt dat een bedrijf dat aan zuivelfabrieken levert gemiddeld 250 geiten heeft en de boerderijzuivelbereider circa 100. Uit informatie over het aantal melkgeiten per 1 januari 2000 en het verwachte aantal per 31 december 2002, blijkt dat vooral de bedrijven die leveren aan zuivelfabrieken sterk denken te groeien; gemiddeld met 61%. Bij de boerderijzuivelbereiders is dat maar 23%. Het percentage wintermelk is met 25% erg laag en zorgt voor grote seizoensschommelingen in de productie. De geitenhouders zouden dit percentage graag willen opvoeren tot ruim 40%.

Meer informatie:

Rapport 5.02.09 *Marktverkenning biologische geitenmelkproducten*

Rapport 5.02.10 *Methodiek ketenkostprijsberekening biologische geitenmelk*